

Interview s Veronikou Bromovou /2007/

1/ V první půlce 90. jsi zazářila jako mladá hvězda pracující s novými technologiemi, s tabuizovanými tématy... Co se změnilo po tolika letech v tvém životě, v tvé tvorbě?

Trochu jsem se snad posunula, získala nové zkušenosti a nové vhledy ...hlavně s učením do kterého se mi vůbec nechtělo,...ale když mi tu nabídku před víc jak pěti lety celkem vehementně strkali pod nos, řekla jsem si, že se s tím tedy popasuju.

V posledních pěti letech je pro mě také určující můj vztah s Martinem Mainerem a je to také svého druhu škola.

Co se tvorby týká jsem méně prvoplánově radikální jsem trochu jemnější jinak se nic nemění na tom, že mě přitahuje vše lidské, vše co je na hraně nebo jde za ní, vše co jde na dřev. Stále mě zajímá vnitřek i vnějšek. Toužím, miluji, splývám...

2/ A co myslíš, že se změnilo v naší společnosti a na zdejší umělecké scéně?

Vše se stále proměňuje, ale směr kterým se ubírá tahle společnost mě nijak nefascinuje. Porevoluční euforie, kterou jsem zažila bude vždycky ve mně, ale jinak je to fuč a není se příliš čeho chytit. Nejsou osobnosti, které by k lidem promlouvali lidsky. Jsou tu jen tupí panáci...politici z 99%. Nemám nejmenší chuť vstřebávat do sebe ten věčný mediální šum afér a aférek kterými nás krmí. Snůšky lží a polopравd halící pravdu, kterou by se lidé neměli dozvědět. Bohužel mi to připomíná doby před revolucí kdy jsme se sestrou seděli před tv a koukali co nám to komouši valí za bláboly do hlavy a říkaly jsme si to snad není možný....vytvářeli si realitu, která jim vyhovovala a držela je při moci, dnes je to stejné, nevidím v tom rozdíl, jen že žijeme ve zdání demokratické pohodičky. Ale žádné ideály jako Pravda a láska zvítězí, jsem velmi skeptická.

Umělecká scéna se rozrostla o mladé mladší a nejmladší a ti mají jak je zvykem zelenou a talenty se loví hned jak usednou do lavic. Scéna je pestřejší, ale zároveň stejně „malá“ a do sebe uzavřená jako vždy...věčně rozdělená na různé zájmové a mocenské grupy....A přitom vlastně taková alternativní rodina, kde se všichni znají a vše o sobě vědí...pozorujeme se, závidíme si, občas se máme i rádi, škoda, že ne víc, že si víc nepřejeme, neumíme táhnout za jeden provaz jsme asi strašní egoisti??? Je více možností se prosadit i za hranicemi, ale i tak se to daří jen pár šťastlivcům. Galerie a časopisy vznikají a zanikají...stále pomalu a tak doufejme, že alespoň jistě přibývá sběratelů, mecenášů a milovníků umění, lidí, kteří neváhají do umění investovat

3/ V čem je jiné uvažování současných umělců, mladých, které učíš, od toho, jak jste přemýšleli vy na začátku 90. let?

Dnešní mladí jsou většími realisty než my na začátku 90.tých let...doba našich tehdejších začátků byla víc pohádková...pluli jsme na vlnách porevoluční euforie a věřili ve světlé zítřky či kdo ví co? Samozřejmě jako všichni mladí tehdy i teď jsme měli přirozenou potřebu se vymezit vůči tomu co bylo před námi a také vyrovnat se s tím co bylo mimo ČR, chtěli jsme ukázat, že máme na to být umělci schopnými obstát ve světovém kontextu

Vystavovali jsme v galeriích které tehdy vznikali, tehdejší polaritou byl Behémot a MXM, ale také jsme se pokusili vytvářet vlastní platformu a skupinovou výstavou Ženské domovy, jsme s dalšími kamarádkami umělkyněmi řekly své a odstartovaly eskapádu dalších čistě ženských výstav, což do té doby nebylo běžné.

Jak já to vnímám tak většina výrazných mladých uměleckých osobností, která v posledních skoro 6ti letech prošla mnou vedeným atelierem má také tendenci si vytvářet svou vlastní kulturní platformu, určitou alternativu k zaběhnutému galerijnímu provozu. Fungují raději ve skupině svých stejně naladěných přátel a známých a vytvářejí si svou vlastní kulturu v které je jim dobře a které rozumějí, často vyloženě odmítají už zavedený galerijní svět...jako příklad bych mohla uvést Jakuba Nepraše, který u mě 2-3roky studoval, vždy tvořil s týmem přátel a pro ně, pro jejich vlastní akce, ale protože je tak talentovaný a nepřehlédnutelný nakonec nemohl světu výstav a galerií uniknout a je to dobře což jsem se mu vždycky snažila vysvětlit,...že když už člověk dělá umění, které má tu sílu zaujmout a oslovit, tak je dobré ho všemi možnými cestami dostat k co nejširšímu spektru lidí, jsem ráda, že se mu tak daří, měla jsem z něj a jeho práce vždycky radost. Z jeho práce je patrné, že ho oslovují globálnější problematiky. Ti úplně nejčerstvější studenti jak teď pozoruji se obrací spíše do sebe a řeší svůj vnitřní svět mají pocit, že uměním stejně nemohou nic změnit, alespoň ne nijak radikálně,...tím myslím jsou většími realisty, nijak moc nedoufají, že se budou uměním živit, přesto se jím téměř bez výjimky na komerční bázi už teď žíví.(grf design, reklamní fotka, práce pro film a reklamu, produkce...modeling)

4/ Jaké má současné umění postavení v globalizovaném a zkomercionalizovaném světě?

Věřím, že ať už byl a bude svět jakýkoliv-třeba zglobalizovaný a zkomercionalizovaný, umění bude mít vždy svoje místo v něm. – většina věcí na tomto světě má nějakou prakticky použitelnou funkci, umění jakoby ne...je jen krásné, nebo nějak provokuje či burcuje...a věřím, že má tu sílu měnit lidem myšlení a nazírání na tento svět, nebo jen dělat dobře, libý pocit, má blízko k přírodě...k podstatě. Umění má sílu infiltrovat i do zkomercionalizovaného světa zglobalizovaného médií – dokáže být přístupné obrovskému počtu lidí, dokáže lidi naladit na stejnou (mentální)vlnu a přenést emoce a myšlenky, dokáže použít zbraně komerce k vyšším cílům...ale zároveň komerce může pohltit dobré umění i umělce.

C'est la VieJ

5/ Chybí nám víra v transcenci umění v době moderny?

Jak komu...? Já v transcedenci umění věřím...jinak bych v tom mohla těžko pokračovat.

6/ Dnešní umělec o ideách pochybuje, svá díla zbavuje témat. Jak bys popsala svůj přístup k tvorbě, to, co od ní a sebe očekáváš?

I dílo zbavené tématu má svou výpovědní hodnotu...právě v té bezobsažnosti...

Můj přístup k tvorbě je citový/pocitový je založen na vnímání a vcítění a snad napojení se na něco co by se dalo nazvat proud života, ale je to těžký to převést do slov. Je mi dobře když jsem uvolněná sama o sobě i do toho co dělám...ničím a nikým neomezená...mám pocit z okamžiku z prostředí, z místa, ze života...a volně variuji na téhle bázi. Pracuju s určitou zkušeností, kterou mám a dávám prostor šťastné shodě okolností. Čtu beletrii i duchovní literaturu, mám ráda Sci-fi, vědu a spoustu dalších úletů, historii, mythologii, tajemno, šamany a indiány a vůbec lidí...přírodu, moře, slunce, řeky, mraky, prales, zvířata a hlavně svého zlého psa Nostradama. Raději nic neočekávám vždycky je to jinak, ale trocha té transcedence a bezdůvodného štěstí by neškodila, to druhé se mi občas daříJ

7/ Doposud ses ve své práci zabývala převážně vlastním tělem, podobně jako třeba Sherman nebo Krystufek. Proč? jak se v tom odráží genderové problémy?

Řekla bych spíš, že jsem ho používala a používám a vedle jiného i používat budu, dokud tu budu, BU

BUJ. Je mi nejbližším výrazovým prostředkem. Mám už dávno ráda např Mina Tanaku japonského performerera. Řeč těla a výrazy obličejů jsou sdělné beze slov a to se mi líbí, je to čisté. Jsem stydlivá a proto se fotím. Fotka mi zprostředkuje dostatečný odstup od sebe sama, slouží mi jako zrcadlo, které nastavuji sobě, ale i divákovi. Generové problémy se v tom zrcadle odrážejí pječně, jde to samovolně nijak o to neusiluji.

8/ Feminismus je i v 21. století u nás stále považován za něco hanlivého a nenormálního. I emancipované ženy o něm nerady mluví, co si o tom myslíš? Nemáš pocit, že mužský svět zklamal?

Řád který nastolili muži je pevný a obrací se proti nim samým, to je můj pocit, a feminismus má různé polohy a v té radikální je zkřečovaný, nevěřím, že tudy vede cesta ke změně. Nevěřím, že se to dá změnit s nožem a vařečkou v ruce i když k tomu mám sama někdy sklony, chce to lásku a pozvolnost jemnost to přece umíme a je nám to vlastní a muži jsou přeci tak křehcíJ

9/ Ted' máš prostor na to, co chceš říct světu...

Nic nového jen staré dobré Make love not WarJ